

UN PROIECT
CU EPISCOPIA ORTODOXĂ A MARAMUREȘULUI ȘI SĂTMARULUI

DE MARAMUREȘ
Gazeta

Gazeta

NR. 27, iulie 2012

DE RELIGIE ȘI SPIRITUALITATE ORTODOXĂ

ACEASTĂ PUBLICAȚIE
A APĂRUT CU SPRIJINUL
CONSILIULUI JUDEȚEAN MARAMUREȘ

† Justinian Chira
ARHIEPISCOPUL
MARAMUREȘULUI ȘI
SĂTMARULUI

Fragment din ultima carte
a IPS Justinian "Sfintele datorii
ale familiei creștine"

„Cred Doamne!”
Ajută necredinței mele”
(Marcu 9,24)

A treia datorie a părinților față de copii este grija față de sufletul lor.

Este știut că ființa omenească este cea mai miraculoasă creatură din univers. Această făptură, spre deosebire de toate celelalte de pe pământ, este formată din două elemente deosebite de misterioase, ce par total străine unul față de altul. Dar acest lucru este numai aparent, pentru că și unul și altul sunt create de Dumnezeu.

Omul este compus din spirit și materie, din suflet și trup, care sunt de mare valoare pentru că și unul și altul sunt opera lui Dumnezeu. Pe lângă partea materială, în făptura omenească mai există încă ceva, există o scânteie din Dumnezeu, despre care Iisus Hristos vorbește foarte clar, spunând:

“Ce ar da omul în schimbul sufletului său? Dacă ar dobândi lumea întregă, dar își va pierde sufletul ce folos ar avea...”

(Matei 16,26).

Cu Trupul noi facem parte din lumea aceasta minerală, materială, cu Sufletul facem parte din lumea extramaterială, din lumea spirituală din care fac parte și îngerii. Prin suflet, prin dumnezeiescul Har, suntem ce suntem, (I Corinteni 15,10) și devenim părtași dumnezeieștii firi” (II Petru 1,4).

Părinții trebuie să știe că fiii lor, pe lângă trup, mai au în făptura lor și o scânteie dumnezeiască, față de care au o mare răspundere.

Deci, pe lângă grija față de trupul copiilor lor, părinții au datoria să se îngrijească și de

sufletul acestora, și așa după cum ei sunt datori să se îngrijească de viața și de cele necesare trupului, trebuie să se îngrijească și de viața sufletească a copiilor lor.

În primul rând, după ce copiii s-au născut truște, părinții sunt datori ca fiii lor să fie botezați, adică să se nască și sufletește. Pentru că, zice Cuvântul Domnului: “De nu se va naște cineva din apă și din duh, nu va intra în Împărăția lui Dumnezeu” (Ioan 3,5). Prin Sfântul Botez ne naștem “de sus”, adică prin Sfântul Duh, ne naștem din nou în Dumnezeu. Devenim fiii lui Dumnezeu.

Taina Sfântului Botez a fost așezată de Mântuitorul, care, după înviere,

înainte de înălțarea Sa la Cer, a poruncit apostolilor:

“Mergând învățați toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh”

(Matei 28,19).

În Vechiul Testament, Taina Sfântului Botez a fost prefigurată, adică a fost preînchipuită prin tăierea împrejur. (Coloseni 2,11).

Prin Sfântul Botez, copilul devine membru al împărăției lui Dumnezeu, al Bisericii lui Iisus Hristos. și primește cel mai nobil, mai sfânt și mai frumos nume, numele de creștin.

„Sfintele datorii ale familiei”

COPII ȘI PĂRINȚI (II)

Făcând parte dintr-o societate atât de aleasă, copilul trebuie învățat cum să se poarte, cum să trăiască, cum să gândească, pe cine să-l considere Domn și Stăpân al său.

De aceea la Botez, slujitorul lui Dumnezeu, preotul, pune întrebarea celui ce este adus să fie botezat “Te lepezi de satana?” Iar după ce aude cuvântul rostit prin gura celor ce mărturisesc în numele copilului “mă lepăd de satana” - preotul întreabă din nou: “Te însoțești cu Hristos?”. Și după ce aude “mă însoțesc cu Hristos” pruncul devine liber, apt să primească Harul lui Dumnezeu și toate harurile Sfântului Duh.

În Taina Sfântului Botez, prin harul lui Dumnezeu, în sufletul fraged al copilului a fost aruncată sămânța vieții veșnice care va încolți și va deveni un copac falnic și frumos, plin de roade duhovnicești, dacă sămânța primită prin Taina Sfântului Botez va fi îngrijită, apărată de toate relele care încearcă să o ucidă sau să o facă neroditoare.

Acum urmează ca părinții cei trușteți și cei sufletești, adică nașii, să-și facă datoria, pentru că din mâinile părinților va cere Dumnezeu sufletul copiilor lor.

Cel dintâi mijloc prin care părinții își îndeplinesc datoria sufletească pe care o au față de copiii lor este să creeze în familie o atmosferă creștinească, sănătoasă. Prin viața lor, prin exemplul vieții lor, părinții le creează copiilor lor condiții în care să se poată dezvolta sănătoși, drepți, curați, frumoși la suflet și la trup. Atmosfera de familie, faptele părinților, sunt cele dintâi elemente care dau viață, sau ucid tot ce-i bun și sfânt în sufletele copiilor. Faptele necugetate ale părinților sunt microbii care îmbolnăvesc sufletele copiilor. Un tată și o mamă în fiecare clipă, dacă au copii, să nu uite că au lângă ei martori care aud și văd și judecă tot ce fac ei și se zidesc sau se smintesc, iar sminteala este un mare păcat. De aceea Mântuitorul a zis: „Vai de cel prin care vine sminteala...”

Cel dintâi mijloc prin care părinții își îndeplinesc datoria sufletească pe care o au față de copiii lor este să creeze în familie o atmosferă creștinească, sănătoasă. Prin viața lor, prin exemplul vieții lor, părinții le creează copiilor lor condiții în care să se poată dezvolta sănătoși, drepți, curați, frumoși la suflet și la trup.

Tot la sminteala pe care o pot provoca vorbele sau faptele cele rele ale părinților în sufletul copiilor lor, s-a gândit și Sfântul Apostol Pavel când a spus: “Și voi părinților, nu întârâtați la mânie pe copiii voștri, ci creșteți-i întru învățatura și în frica Domnului” (Efeseni 6,4).

Creșteți-i întru învățatură, - este o mare datorie sufletească a părinților față de copiii lor. Neștiința este un greu păcat. Ignoranța este un instrument al diavolului, prin care pe mulți oameni îi duce la pierire. De aceea întotdeauna, având poruncă de la Domnul, Biserica s-a luptat împotriva întunericii, ignoranței, împotriva obscurantismului, împotriva neștiinței și a căutat să dezvolte cultura, învățatura, cunoașterea tainelor vieții. Cuvântul lui Dumnezeu, cuprinde toată silința și cunoștința, care-1 duce pe om pe căile cele bune și drepte, pe căile Mântuirii, dar și ale progresului, bunăstării și fericirii.

Datoria sufletească a părinților deci este și aceasta: să se ocupe de cultura, de învățatura copiilor, dar în mod deosebit de educarea lor, după cele mai drepte legi morale, spirituale și sociale.

Pe lângă Familie, Biserica și Școala sunt de asemenea două mari așezăminte binecuvântate de Dumnezeu, care dau părinților cel mai prețios ajutor pentru formarea copiilor lor. Preotul și învățătorul sunt cei doi stâlpi de lumină, care călăuzesc pe fiii noștri pe căile cele drepte, care duc la porțile vieții și îi mântuiesc de capcanele morții.

Trăim într-o lume zbuciumată, chinuită de multe și mari greutăți, o lume plină de griji și de spaime. Truște ne-am în-

mulțit foarte tare, dar sufletește am rămas săraci. Căutăm lumina, dar întâlnim numai întuneric. Căutăm pacea, dar întâlnim numai neliniștea unui război ce ne amenință pretutindeni pe glob. Căutăm bucuria și dragostea, dar suntem întâmpinați cu ură și terorism.

Ce să facem? Unde să ne ducem? Iată că ne cheamă un glas: “Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați și Eu vă voi odihni pe voi” (Matei 11,28). La ușa casei, la poarta inimii noastre se aude un glas: “Iată, eu stau la ușă și bat” (Apocalipsa 3,20) și dacă va deschide cineva, vom intra la el și vom cina împreună cu el și Eu și Tatăl meu. Este glasul lui Iisus Hristos. Este glasul Fiului lui Dumnezeu, Cel ce zice tuturor: “Eu sunt prietenul vostru!” (Ioan 15,14).

De El avem nevoie! S-a mai spus cuvântul acesta de multe ori, dar nimeni nu l-a luat în seamă.

Oare acum se va găsi cineva să citească cuvintele acestea, să reflecteze serios asupra celor spuse aici, să-L caute sincer pe Iisus Hristos, să-L asculte cuvântul, gândul și pulsul sângelui Său pe care L-a vărsat pentru mântuirea lumii?

Să ne întoarcem în sânul familiei. Să aprindem candela credinței în sufletul nostru, să deschidem larg ferestrele inimii, să ne întoarcem cu fața către Ierusalim, cum făceau evreii când erau duși în robie. (Daniel 6,11) Și să strigăm: “Vino, Doamne Iisuse! Revarsă-ți, Doamne, harul Tău peste noi și peste copiii noștri!” (Apocalipsa 22,20).

Prin chemarea binecuvântării lui Dumnezeu, părinții își fac cea mai sfântă și cea mai mare datorie față de copiii lor, față de societate, față de viață, față de lume, față de Dumnezeu.

PROTOPOPIATUL BAIA MARE

847
ortodocși,
3 romano-
catolici,
52 greco-
catolici

PAROHIA ASUAJU DE SUS, biserica de zid cu hramul „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” (1900), casă parohială de zid (1960), 1 cimitir, terenuri agricole 5 ha, transcrise pe B.O.R. Preot paroh Mărieș Virgil-Dorel, născut la 04.08.1971, în Baia Mare, licențiat, hirotonit în anul 1994, iconom.

MUNICIPIUL BAIA MARE

96.593 ortodocși;
12720 romano-catolici;
8472 greco-catolici;
9616 reformați;
4497 pentecostali;
128 adventiști;
981 bapțiști;
3308 alte religii.

1678
ortodocși,
12
romano-
catolici,
5
reformați,
62 greco-
catolici)

PAROHIA ARDUSAT, biserica de zid cu hramul „Sfântul Nicolae” (1932) și biserica de zid cu hramul „Sfânta Treime” (1936), casă parohială de zid (1977), 4 cimitire, terenuri agricole 6,4 ha, pășuni 5 ha, transcrise pe B.O.R. Preot paroh Florian Teodor, născut la 01.10.1948, în Preluca Nouă, licențiat, hirotonit în anul 1976, iconom stavrofor.

262
ortodocși,
1 romano-
catolic,
20 greco-
catolici

PAROHIA ARIEȘU DE CÂMP, biserica de zid cu hramul „Nașterea Maicii Domnului” (1935), casă parohială în construcție (2003), 2 cimitire, terenuri agricole 5 ha, transcrise pe B.O.R. Preot paroh Nechita Marius, născut la 09.06.1978, în Baia Mare, doctorand, hirotonit în anul 1999, iconom.

483
ortodocși,
4 romano-
catolici,
112
reformați,
6 greco-
catolici

PAROHIA ARINIȘ, biserica de zid cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril” (1929), casă parohială de zid (1950), 2 cimitire, terenuri agricole 5 ha. Preot paroh Păcurar Mihai-Mircea, născut la 03.12.1951, în Ulmeni, licențiat, hirotonit în anul 1979, iconom stavrofor.

557
ortodocși,
4 romano-
catolici,
3
reformați,
12 greco-
catolici

PAROHIA ASUAJU DE JOS, biserica de zid cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril” (1988), casă parohială de zid (1958), 3 cimitire, terenuri agricole 5 ha, transcrise pe B.O.R. Preot paroh Bot Damian-Mircea, născut la 01.07.1978, în Baia Mare, licențiat, hirotonit în anul 1998, sachelar.

8.536 ortodocși

PAROHIA BAIA MARE I, biserica de zid cu hramul „Adormirea Maicii Domnului” (1910), 2 case parohiale de zid (1850, 1925), 2 cimitire, transcrise pe B.O.R. Preot paroh Costinaș Andrei, născut la 08.05.1945, în Oarța de Sus, licențiat, hirotonit în anul 1968, iconom stavrofor și cruce patriarhală; preot II Varga Nicolae, născut la 25.11.1950, în Baia Sprie, licențiat, hirotonit în anul 1977, iconom stavrofor și cruce patriarhală; preot III Terec Adrian, născut la 24.12.1972, în Cluj-Napoca, licențiat, hirotonit în anul 1998, iconom.

12.954 ortodocși

PAROHIA BAIA MARE II, biserica de zid cu hramul „Soborul Sfinților Apostoli Petru și Pavel” (2000), casă parohială de zid (1990), transcrise pe B.O.R. Preot paroh Bălan Gheorghe, născut la 24.05.1943, în Filioara, jud. Neamț, licențiat, hirotonit în anul 1965, iconom stavrofor și cruce patriarhală; preot II Bălan Milan, născut la 15.07.1966, în Târgu Lăpuș, licențiat, hirotonit în anul 1993, iconom stavrofor; preot III Dani Dorinel, născut la 05.11.1958, în Ardud, doctor, hirotonit în anul 1982, iconom stavrofor.

837 ortodocși

PAROHIA BAIA MARE V, biserica de zid în construcție cu hramul „Sfântul Mucenic Dimitrie”, casă parohială de zid (1987), 2 cimitire, pășuni 0,4 ha, transcrise pe B.O.R. Preot paroh Onca Augustin, născut la 06.04.1951, în Buzești, licențiat, hirotonit în anul 1979, iconom stavrofor.

3.347 ortodocși

PAROHIA BAIA MARE VI, biserica de zid cu hramul „Nașterea Maicii Domnului” (1828), casă parohială de zid (1940), 5 cimitire, terenuri agricole 1,36 ha, transcrise pe B.O.R. Preot paroh Podină Teodor, născut la 28.07.1952, în Dobric,

Lăpuș, licențiat, hirotonit în anul 1976, iconom stavrofor; preot II Breaz George Sebastian, născut la 01.11.1975, în Cluj-Napoca, licențiat, hirotonit în anul 1998, iconom.

3.572 ortodocși

PAROHIA „BUNA VESTIRE” BAIA MARE, biserica de zid în construcție cu hramul „Buna Vestire”, transcrisă pe B.O.R. Preot paroh Codrea Gheorghe, născut la 21.06.1944, în Iapa, licențiat, hirotonit în anul 1972, iconom stavrofor; preot II Codrea Ioan-Florin-Ilie, născut la 21.08.1976, în Sighetu Marmației, doctorand, hirotonit în anul 2000, iconom.

3.720 ortodocși

PAROHIA „ÎNĂLȚAREA DOMNULUI” BAIA MARE, biserica de zid în construcție cu hramul „Înălțarea Domnului”, 1 cimitir, terenuri agricole 0,14 ha, transcrise pe B.O.R. Preot paroh Butean Alexandru, născut la 25.10.1952, în Sălnița, licențiat, hirotonit în anul 1976, iconom stavrofor; preot II Tomoiagă Gheorghe-Sorin, născut la 10.09.1964, în Sighetu Marmației, licențiat, hirotonit în anul 2000, iconom stavrofor.

10429 ortodocși

PAROHIA „NAȘTEREA DOMNULUI” BAIA MARE, biserica de zid în construcție cu hramul „Nașterea Domnului”, terenuri agricole 1,16 ha, transcrise pe B.O.R. Preot paroh Dodea Vasile, născut la 13.07.1945, în Muntele Rece, licențiat, hirotonit în anul 1968, iconom stavrofor; preot II Donca Constantin-Sorin, născut la 01.04.1968, în Satu Mare, licențiat, hirotonit în anul 1993, iconom; preot III Maghear Isaia, născut la 05.10.1939, în Chechiș, jud. Sălaj, hirotonit în anul 1993, iconom stavrofor și cruce patriarhală.

Va urma.

Pr. Dr. Augustin Vasile

Refacerea condiției umane în Iisus Hristos

Protos. Drd. Casian Filip, eclesiarh al Catedralei Episcopale „Sfânta Treime”, Baia Mare

Părintele Dumitru Stăniloae se ocupă de opera mântuitoare a lui Hristos în “Teologia Dogmatică Ortodoxă” (unde îi alocă două părți, a treia și a patra) și în mod special în volumul “Iisus Hristos sau Restaurarea omului”. Condiția umană, firea umană degradată, se reface prin asumarea ei în persoana divino-umană a lui Hristos, întruparea Fiului lui Dumnezeu fiind scopul intrinsec al creației (I Corinteni 15, 44-49). Adam cel de pe urmă este așteptat chiar de la începutul creației, lucru hotărât de Dumnezeu din veșnicie, prin “taina cea din veac ascunsă în Dumnezeu” (Efeseni 3,9; Romani 16, 25-26; Coloseni 1, 26). Înălțarea omului la Arhetipul său nu se putea face decât prin unirea ipostatică a firii dumnezeiești cu firea umană, prin apariția umană istorică a lui Hristos, Logosul întrupat. În persoana Sa unică, Domnul a asumat natura umană integral, cu afecte afară de păcat, comunicându-I însușirile dumnezeiești în modul cel mai plener. Actul chenozei are ca revers îndumnezeirea firii omenești, condiția umană fiind refăcută în persoana și lucrarea Mântuitorului Hristos. Îndumnezeirea nu stă într-o dilatare fizică substanțială naturii omenești, ci într-o purificare de patimi și intensificare spirituală, până la măsura despătimirii și a creșterii în iubirea de Dumnezeu și de oameni. Pe măsura colaborării omului cu harul divin, puterile sufletești impregnate la Botez și capacitate la Mirungere se activează creator și creativ, amplificându-se din putere în putere și din har peste har.

Angajându-ne într-un proces de colaborare teandrică, Hristos ne conduce pe fiecare în parte și pe toți laolaltă, ca ipostasuri restaurante ale naturii umane, spre obiectivul divin inițial, de sacerdoți și îndumnezeitori ai creației. Refacerea condiției umane, nu înseamnă altceva decât acordarea prin jertfa personală a Domnului oferită Tatălui pe cruce, a potențialității ființiale de îndumnezeire a întregii firi umane căzute. Actualizarea potențialității de îndumnezeire ține de înțelegerea și asumarea personală și comunitară a acestei jertfe, prin participarea efectivă și afectivă la jertfa euharistică. În Sfânta Euharistie, omul dispune de disponibilitatea integrală a Domnului Iisus Hristos.

Condiția umană refăcută în Iisus Hristos este pecetluită de plinătatea darurilor lui Dumnezeu, spre dobândirea mântuirii. “Acceptarea acestor daruri ține de libertatea alter-ego-ului uman, libertate pe care Hristos a lăsat-o omului și după Înălțarea Sa. Dacă ar fi continuat să stea cu mărirea trupului Său înviat printre oameni, aceștia ar fi fost obligați să-I recunoască Dumnezeirea, și, în acest caz, istoria, ca arenă a vieții de libere decizii, ar fi devenit imposibilă”¹

La Cincizecime se întemeiază Biserica, înțelesă ca un miez al istoriei, în care legătura omului cu Hristos devine lucrătoare. În Biserică este vie conștiința prezenței reale a lui Iisus Hristos, ea reprezentând comunitatea și comuniunea credincioșilor din fiecare rând de oameni cu Întemeietorul ei. În Biserică, fiecare credincios trăiește plener în comuniune cu Hristos, prin Sfintele Taine aceasta devenind anticamera prin care omul înaintea spre Împărăția lui Dumnezeu până la Parusie. Din această perspectivă “istoria lumii (în perspectivă creștină) e o istorie a Bisericii, care este fundamental tainic al lumii, inima universului, centrul în care se hotărăsc destinele sale”²

Dacă la început lumea a fost o Biserică dăruită creatural, după pogorârea Duhului Sfânt, lumea poate redeveni Biserică prin lucrarea de restaurare a Domnului. În Raiul primordial, omul-microcosmos a fost chemat de Creatorul său în Biserica lui Dumnezeu, macro-cosmosul, la cina Domnului, euharistia fiind dată din “măinile

Tatălui ceresc”. Omul, atingându-se de păcat, a uitat să mulțumească după cuviință și să înapoieze darul lui Dumnezeu prin slujirea sa sacerdotală. Finalitatea liturgică a macro-cosmosului este evidentă după Cincizecime și în perspectiva Parusiei, Biserica preluându-l în sine și prin om simțindu-l. Vocația eclesială de preot al cosmosului e redobândită de om în Hristos și e pusă în valoare prin modul eclesia-liturgic de existență în Biserică. Viața lumii, cu toate aspectele ei, este adusă în Biserică și transfigurată prin cultul acesteia. Ritualurile de binecuvântare a hranei, a naturii înconjurătoare, a caselor, a lucrărilor omenești, a obiectelor omului, a vieții în societate și comunitate în întregul ei, demonstrează că toate elementele firii, cu demnițitățile lor, sunt preluate în viața Bisericii care le sfințește. Sfințind apa, hrana, dar și creațiile proprii omului, cultul bizantin ortodox le reasează pe toate acestea în realitatea lor inițială și adevărată, nu numai cu Dumnezeu, ci și cu omul care e preot al creației³, lumea având o destinație eminamente liturgică.

Existența umană în ansamblul ei este chemată să intre în Biserică împreună cu cosmosul cerat, pentru a deveni Biserică a lui Hristos prin prefacerea din perspectivă Parusiei, în veșnică Împărăție a lui Dumnezeu, în sensul de adunare a tuturor în jurul Sfântului Potir, a Trupului și a Sângelui Domnului. Astfel, de la Cincizecime și până la Parusie, suntem datori a căuta unitatea euharistică, cea care unifică în mod absolut umanitatea, ca Trup al lui Hristos.

În Biserică este vie conștiința prezenței reale a lui Iisus Hristos, ea reprezentând comunitatea și comuniunea credincioșilor din fiecare rând de oameni cu Întemeietorul ei.

1 Ibidem, p. 374 Pe larg la pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, Iisus Hristos sau Restaurarea omului.

2 Vladimir Lossky, Teologia Mistică a Bisericii de Răsărit, Ed. Anastasia, București, 1993, p. 138.

3 Succesiunea ideologiilor sociale și comunitare, politice și istorice, nu reprezintă altceva decât încercări de deturnare a existenței umane de la modul de viață eclesial. Omul, care și în ordinea creștină este lăsat liber, în tendința de autonomizare a căutat o alternativă cultului, o alternativă care să suplinească tensiunea intrinsecă a firii umane către spiritualizare. Pierzând astfel sensul sfințirii în Hristos, umanitatea a făcut experiența diverselor încercări soteriologice în afara Lui. De la cult la cultură, de la cultură la ideologie, de la ideologie la politică, de la politică la economie și tehnologie, omenirea încearcă ignorarea voită a Parusiei.

„Oamenii de astăzi și mai ales creștinii nu au nevoie doar de informație, ci mai ales de comuniune reală cu Dumnezeu și cu semenii”.

Pr. FLORIN STAN, inspector eparhial - Biroul pentru catehizarea tineretului (Episcopia Ortodoxă a Maramureșului și Sătmarului), preot-paroh - Parohia Ortodoxă "Înălțarea Domnului" Tg. Lăpuș

Rep.: Explicați pe scurt ce este catehizarea.

Pr. Florin Stan: Catehizarea este una dintre modalitățile prin care Biserica își împlinște chemarea învățătorească în lume. Mai explicit, catehizarea este activitatea Bisericii prin care credincioșii sunt învățați cele mai importante lucruri legate de istoria mântuirii așa cum este ea relatată în Sf. Scriptură și în Viețile Sfinților, adică o formă de alfabetizare în credință. Creștinismul nu este o credință magică, irațională sau obscură, ci o credință bazată pe o relație vie, firească, naturală cu Dumnezeu, cu semenii și cu natura întregă. De aceea această relație presupune un set de valori și de modele. Între valori amintim dragostea, iertarea, dreptatea, bunătatea, credința, mila etc., iar între modele îi amintim pe Domnul nostru Iisus Hristos alături de toți sfinții din toate timpurile și locurile. Un om poate fi un creștin autentic în măsura în care își însușește și își interiorizează valorile creștine și devine un adevărat imitator al Domnului Iisus Hristos și al sfinților.

Rep.: Să înțelegem că ceea ce Biserica numește catehizare este de fapt o oră de religie care se desfășoară în Biserică?

Pr. Florin Stan: În măsura în care timpul cât se desfășoară este de o oră, iar conținutul discuțiilor este legat de credința creștină, putem spune că da. Însă, anterior, vă spuneam acele lucruri tocmai pentru a sublinia că ora de catehizare nu este o simplă oră de religie în care se transmit informații despre Dumnezeu și

sfinți, ci o formă concretă de "îmbisericire" a credincioșilor, în mod special a copiilor și a tinerilor. Am putea spune că ora de religie și catehizarea sunt cele „două mâini” cu care Biserica lucrează pentru transmiterea adevărurilor de credință sau cei „doi plămâni” prin care copiii și tinerii pot să respire aerul sfânt și mireasma mântuirii. Învățământul public, prin forma sa organizată și obligatorie, oferă tuturor copiilor și tinerilor șansa - chiar și celor mai reticenți față de educație - de a intra în contact cu lumea și realitățile ei. La școală, în timpul învățământului obligatoriu, copilul pregustă matematica, fizica, chimia, biologia, geografia, limbile străine etc., deși nu toți vor deveni matematicieni, profesori, medici, ghizi turistici, traducători, ingineri ș.a.m.d. Dar fiecare are o șansă să intre în contact cu toate aceste realități, să înțeleagă mai bine lumea în care trăiește și în final să se „specializeze”, adică să-și aleagă un drum în viață, o profesie, o preocupare. Ora de religie este parte a acestei logici. Fiecare copil are șansa, prin ora de religie din școală, să preguste din creștinism sau cel puțin să se informeze cu privire la acesta.

Rep.: Atunci care este sensul orei de cateheză dacă se face religie confesională în învățământul public?

Pr. Florin Stan: Oamenii de astăzi și mai ales creștinii nu au nevoie doar de informație - fie ea și „sfântă” - și de „pregustări”, ci mai ales de comuniune reală cu Dumnezeu și cu semenii. Biserica este Familia lui Dumnezeu. Sensul vieții este să ne integrăm în această mare Familie și să trăim după legile și valorile

ei. Învățământul public are utilitatea lui, dar și limitele lui. Favoarea majoră a învățământului public este aceea că oferă în egală măsură tuturor cetățenilor acestei țări dreptul și accesul gratuit la învățământ. Obligatorivitatea lui este iarăși o șansă pentru cei mai reticenți la ideea de educație sau mai limitați în viziunea lor privind necesitatea educației. Carența majoră a învățământului de masă este aceea că este centrat în mare măsură pe transmiterea de informație, iar mai nou pe formarea de competențe. Informația și competența ajută, dar nu îi fac pe oameni fericiți. Oamenii devin fericiți atunci când, pornind de la cunoștințele și de la competențele pe care le au, reușesc să se integreze într-o familie, într-o breaslă, într-o comunitate. Un om nu este fericit atunci când știe biologie și are competențe în acest domeniu, ci atunci când devine medic și ajunge să facă parte din familia medicilor și a pacienților lor, atunci când poate să contribuie la alinarea suferințelor omului și la vindecarea lui. Tot așa și în Biserică. Un creștin nu poate fi fericit dacă se informează doar despre Dumnezeu sau chiar dobândește deprinderi și competențe. Un creștin este fericit atunci când în Familia Bisericii are șansa să-și practice credința. La școală copiii învață despre Dumnezeu și despre sfinți, dar șansa reală de a-și trăi credința și de a-și cultiva conștiința apartenenței la o familie este Biserica. A fi creștin înseamnă a avea o „profesie” sfântă: a lucra pentru mântuire. A fi medic, profesor, inginer este tot o profesie. Dacă în al doilea caz specializarea începe cu facultatea, iar practicarea profesiei este succesivă

acesteia, în cazul credinței specializarea și practicarea încep de la cele mai fragede vârste și sunt simultane. Cu alte cuvinte, copilul creștin vine în învățământul public unde află și despre Dumnezeu, dar vine și în Biserică, unde își practică credința într-un mod viu. Ora de religie și catehizarea se sprijină una pe alta. Ora de religie oferă tuturor copiilor șansa de a auzi despre Dumnezeu, în timp ce ora de catehizare oferă copiilor șansa practicării credinței într-o comunitate vie.

Rep.: Să înțelegem că este inutilă acea controversă privind prezența orei de religie în școală?

Pr. Florin Stan: Bineînțeles că da. Cei care sunt îngrijorați de prezența orei de religie în învățământul public ar trebui să fie îngrijorați de altceva, de absența cvasi-totală a activităților extrașcolare care să presupună stabilirea unei legături vii cu anumite profesii sau bresle. După modelul parteneriatului Biserică-școală ar trebui să se dezvolte parteneriate între toate instituțiile: școală-unități sanitare, școală-întreprinderi, școală-poliție etc. Par de tristă amintire acele vizite obligatorii la diferite instituții, fabrici, și mai ales acea perioadă de practică agricolă, dar să știți că pentru mulți o vizită la o secție de Pediatrie, la o fabrică de confecții, la un atelier foto, la o unitate militară ș.a.m.d. a fost un moment decisiv în viață, în sensul că și-au descoperit vocația sau pasiunea. Dezbrăcând astfel de parteneriate de orice haină ideologică

(cum a fost cea comunistă) s-ar putea face multe lucruri frumoase pentru societate. Gândiți-vă ce impact ar avea asupra copiilor un parteneriat cu o secție de Pediatrie, contactul cu un medic de vocație, contactul cu suferința altor copii de vârsta lor! Gândiți-vă ce impact ar avea o oră de biologie făcută în spital de către medic, măcar o dată pe an!

Rep.: De câțiva ani în Biserica Ortodoxă Română se desfășoară un amplu program catehetic pentru copii și tineri, intitulat „Hristos împărtășit copiilor”. În ce constă acest program?

Pr. Florin Stan: Din anul 2005 în Mitropolia Moldovei și Bucovinei, și din 2008 la nivelul întregii Patriarhii Române, la inițiativa și cu binecuvântarea Preafericitului Patriarh Daniel și a Sf. Sinod, a fost demarat programul „Hristos împărtășit copiilor”. Acest program catehetic este o încercare de revigorare a învățământului catehetic ortodox, o reînnoire a practicii bisericesti din perioada interbelică și antebelică cu cea actuală. Programul dorește să ofere copiilor între 6 și 18 ani posibilitatea completării formării spirituale din cadrul privat al familiei și din cea a învățământului public, șansa unei autentice edificări spirituale, dar mai ales o trăire aparte creată de atmosfera bisericască și de întâlnirea cu părintele spiritual al comunității. În prezent programul se desfășoară în peste 3200 de parohii din cele peste 13900 de parohii ortodoxe din România.

Rep.: Care considerați că sunt cele mai mari probleme și ispite cu care se confruntă tinerii din ziua de astăzi?

Pr. Florin Stan: Cea mai mare ispită a tinerilor din ziua de astăzi o reprezintă mirajul secularizării, adică convingerea că lumea poate să dăinuiească și fără Dumnezeu, că oamenii pot fi cu adevărat liberi și fericiți în absența lui Dumnezeu. Problemele derivă din secularizare și din formele de manifestare ale acesteia - libertinajul sexual, viciile de tot felul - și au ca efect boli psihice și somatice, comportamente deviate, singurătatea, ura, răzbunarea etc.

Rep.: Cât de greu sunt de atras tinerii la Biserică?

Pr. Florin Stan: Evident că nu este ușor în măsura în care lumea contemporană și Biserica merg în prezent în două direcții opuse și se distanțează tot mai mult una de alta prin valorile pe care le propun. Tensiunea creată de statutul de creștin și cea de membru al unei societăți decadente și aflate la apus de civilizație nu este ușor de suportat. Dar din mila lui Dumnezeu, cu sfaturile, cu ajutorul și cu rugăciunilor slujitorilor Bisericești și a unor creștini buni și mai ales a familiilor sănătoase, o parte a tinerilor alege calea credinței. Pentru a-i întări în credință pe copii, dar mai ales pe tinerii supuși presiunilor de tot felul - de la cele biologice la cele sociale - Biserica a inițiat programul catehetic „Hristos împărtășit copiilor” sub umbrela căruia se desfășoară activități dintre cele mai diverse: lecturi biblice, spectacole de colinde, tabere creștine, pelerinaje, ateliere muzicale creștine sau de iconografie etc.

Rep.: În incheiere, v-aș ruga să oferiți câteva sfaturi pentru părinți.

Pr. Florin Stan: Aș îndemna părinții să nu uite că un copil este un beneficiar al mântuirii pe care ne-a adus-o Domnul Iisus Hristos și un model pentru orice adult care caută mântuirea. Aceasta înseamnă că în Biserică copilul are un loc central și un rol special. Cea mai mare comoară pe care un părinte o poate oferi copilului său nu sunt banii, statutul social, o profesie bine plătită și apreciată, ci credința și șansa de a crește în Biserică, în casa lui Dumnezeu, în compania Lui și a prietenilor Lui.

După ce la sfârșitul anului 2009 l-am avut ca oaspete de seamă, pentru prima dată în calitate de Patriarh al României, pe Preafericitul Părinte Patriarh Daniel Ciobotea, în perioada 29 iunie – 02 iulie a.c., la invitația Înaltpreasfințitului Arhiepiscop Justinian Chira, Maramureșul și Sătmarul l-au avut din nou ca oaspete pe Preafericirea Sa Daniel, însoțit de aproximativ 20 de ierarhi, membri ai Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

Dacă în decembrie 2009 Preafericirea Sa a poposit în orașul reședință de județ și eparhie, Baia Mare, pentru a fi ridicat la rangul de arhiepiscop onorific, I.P.S. Sa Justinian, în perioada mai sus amintită, s-a aflat în rugăciune cu clerul și credincioșii din Maramureșul voievodal și din Țara Oașului, în scopul târnosirii bisericii Mănăstirii Bârsana și a bisericii cu hramul "Duminica Tuturor Sfinților" din Negrești Oaș.

Vizita patriarhală a avut loc după următorul program:

Sosirea pe aceste meleaguri s-a petrecut pe Aeroportul din Baia Mare, vineri 29 iunie 2012, în jurul orei 18,00, unde a fost întâmpinat, după datina străbună, de credincioși în portul tradițional, avându-i în frunte pe Înaltpreasfințitul Arhiepiscop și Mitropolit Andrei Andreicuț – Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, Preasfințitul Petroniu Florea – Episcopul Sălajului -, Preasfințitul Iustin Sigheteanul – Arhiepiscopul vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmarului, domnul Sorin Rednic – prefect al județului Maramureș -, domnul Zamfir Ciceu – președinte al Consiliului Județean Maramureș – și domnul Cătălin Cherecheș – Primarul municipiului Baia Mare.

După primirea înaltului oaspete, delegația oficială s-a îndreptat către Mănăstirea Bârsana, unde urmau să fie găzduiți Preafericirea Sa Daniel, împreună cu ceilalți ierarhi și însoțitori, întrucât a doua zi – 30 iunie a.c. – urma să se săvârșească târnosirea bisericii mănăstirii. Înainte de a se ajunge la mănăstire, în localitatea Mara – poarta de intrare în Maramureșul istoric – Preafericitul Părinte Patriarh Daniel a fost întâmpinat cu mare cinste și multă dragoste de către primarii din zonă și preoții cu credincioșii lor, veniți din satele apropiate. La ceas de seară, s-a ajuns la Mănăstirea Bârsana, unde Preafericirea Sa a fost primit de întâistătătorul Episcopiei Maramureșului și Sătmarului Înaltpreasfințitul Arhiepiscop Justinian Chira, care a adresat un cuvânt de bun venit, precum și de alți ierarhi invitați,

Vizita patriarhală în Eparhia Maramureșului și Sătmarului

preoți și credincioși. Tuturor, Preafericirea Sa le-a adresat un cuvânt de mulțumire și binecuvântare.

Ziua de sâmbătă 30 iunie 2012, când se face pomenirea „Soborului Sfinților Apostoli”, va rămâne adânc încrestată în memoria celor ce au participat la evenimentul târnosirii bisericii Mănăstirii Bârsana, iar cei ce au participat nu au fost puțini, pentru că celor 19 ierarhi slujitori li s-au alăturat peste 150 de preoți și aproximativ 25.000 de credincioși. Toată această mulțime a participat atât la târnosirea bisericii mănăstirii, cât și la Sfânta Liturghie, săvârșită pe Altarul de vară al mănăstirii. În cadrul

Sfintei Liturghii, după citirea pericopei evanghelice, Preafericitul Părinte Patriarh Daniel a rostit un pilduitor cuvânt de învățătură, iar după Sfânta Liturghie, maicii starețe Filoftea Oltean i-a acordat distincția „Crucea Patriarhală” și un set de vase liturgice dimpreună cu o cruce pentru binecuvântare pentru biserica mănăstirii. În aceeași zi, după-masă, Preafericirea Sa, însoțit și de alți ierarhi, membri ai Sfântului Sinod, s-a îndreptat spre Țara Oașului. Până să se ajungă la granița dintre județul Maramureș și Satu Mare – localitatea Huta Certeze –, unde, din nou, înaltul oaspete a fost întâmpinat, după tradiția locală, de către autoritățile județene sătmărene, de către autoritățile județene sătmărene, primari, preoți și credincioși, Preafericitul

Părinte Patriarh Daniel a vizitat Memorialul Sighet, biserica comunității ortodoxe ucrainene și Palatul Episcopal din Sighetu Marmăției, iar la Mănăstirea Săpânța – Peri a făcut un popas duhovnicesc. Seara, a ajuns la noul sediu al Protopopiatului Ortodox Oaș, unde, în prezența preoților din protopopiat și a unor credincioși, a binecuvântat Paraclisul Protopopiatului.

Duminică, 1 iulie 2012, Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, împreună cu soborul ierarhilor, preoților și diaconilor slujitori, a târnosit Catedrala din capitala Oașului – Negrești Oaș -, iar apoi s-a săvârșit Sfânta Liturghie, în prezența a peste 5.000 de credincioși.

Pentru jertfa și truda depusă, Părintelui Protopop Mihai Feher i s-a acordat distincția „Crucea Patriarhală”, preotului Ioan Pop i s-a acordat „Ordinul Sanctus Stephanus Magnus”, iar binefăcătorii Catedralei au fost răsplătiți cu diplome și distincții patriarhale. În semn de aleasă prețuire, Primăria și Consiliul local Negrești Oaș au acordat Preafericirii Sale titlul de „Cetățean de Onoare” al orașului Negrești Oaș.

În seara aceleiași Duminici, Preafericitul Părinte Patriarh Daniel a binecuvântat miile de credincioși care l-au așteptat la Catedrala „Adormirii Maicii Domnului” din Satu Mare. Și aici, autoritățile locale și-au manifestat considerația și dragostea față de Patriarhul României, acordându-i titlul de „Cetățean de Onoare” al municipiului Satu Mare, cu toate drepturile ce decurg odată cu acordarea acestui înalt titlu.

Luni, 2 iulie 2012, în jurul orei 10,00, Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, împreună cu însoțitorii, a fost condus la Aeroportul din Satu Mare, de către Înaltpreasfințitul Arhiepiscop și Mitropolit Andrei Andreicuț, Preasfințitul Iustin Sigheteanul și autoritățile locale sătmărene, de unde au decolat către reședința Patriarhală din București.

După aceste minunate zile, pline de încărcătura sacramentală – duhovnicească, se cuvine să aducem mulțumire Preasfintei și de viața făcătoarei Treimi, pentru că a rânduit să îl avem în fruntea Bisericii Ortodoxe Române pe Preafericirea Sa Daniel Ciobotea, cel care a adus multă bucurie și binecuvântare în sufletele clerului și credincioșilor din Maramureș și Sătmar.

Ilie Pălie (21.07/03.08) - personaj mitic în calendarul popular, vizitiu la trăsura cerească a lui Sîntilie, aducător de foc și arșiță. În unele tradiții Ilie Pălie produce foc în care suflă Foca și-l împrăștie.

Pe vremuri, în aceste două zile de peste an, oamenii nu lucrau pentru că se temeau ca Pălie și Foca să nu le ardă recoltele și trupurile.

Ilie Pălie și Foca sunt personaje mitologice principale ale acestor zile, evident după Sf. Ilie, care aduc foc și arșiță, incendii. În trecut au fost incendii mari în aceste zile, de aceea oamenii țineau sărbătorile și nu lucrau, ca să nu le ardă casele, ogoarele.

Despre acești doi sfinți, Ilie Pălie și Foca, calendarul ortodox nu scrie, dar oamenii continuă să-i sărbătorească. Aceste două divinități mitice erau în legătură cu zeul focului și al soarelui. Numele Pălie derivă din verbul „a păli”, „a pîrjoli”.

Cât despre sărbătoarea numită „Sf. Foca” (22.07/04.08), se zice că Sf. mucenic Foca era considerat patronul navigatorilor și nu avea legătură cu focul, ci cu apa. Cu toate acestea, poporul ține această zi pentru a se păzi de foc. Faptul, că acest sfânt a fost introdus în calendar, probabil, nu e întâmplător. În luna lui cuptor se produc cele mai multe incendii. Prin unele părți ale Moldovei se crede că, cândva demult, Foca era un sfânt creștinesc, dar de când la ziua lui au ars șapte sate, îl serbează și păgânii, precum bunăoară turcii.

La data de 20 iulie, Biserica Ortodoxă Română sărbătorește ridicarea la cer a Sfântului Mare Prooroc Ilie Tesviteanul. Unul dintre cei mai importanți prooroci din Vechiul Testament, Sf. Ilie este celebrat ca un mare făcător de minuni și aducător de ploie în vreme de secetă.

Ridicarea la cer a Sfântului Mare Prooroc ILIE TESVITEANUL

Sfântul și marele Prooroc Ilie, înger întrupat în carne, ce a primit de la Dumnezeu puterea de a deschide și închide cerurile, era de origine din Tesvi în Galaad. Tradiția apocrifă, care a transmis aceste detalii despre nașterea Proorocului, precizează că el era din tribul lui Aaron și, deci, era preot. Se spune că la nașterea sa, tatăl său a văzut oameni îmbrăcați în alb, învelindu-l în scutece de foc și, dându-i numele, i-au dat să mănânce o flacără, simbol al râvnei pentru Dumnezeu, care l-a mistuit de-a lungul întregii sale vieți. Încă din copilărie, ținea strict toate poruncile Legii și se ținea în permanență în fața lui Dumnezeu printr-o feciorie indiferentă, post neîncetat și rugăciune arzătoare, care îi făcură sufletul ca focul și făcură din el modelul vieții mănăstirești. A activat în Regatul de Nord, în timpul regelui Ahab. Acesta s-a căsătorit cu o prințesă păgână, Isabela, care l-a ademenit și pe el să cadă în idolatrie; lipsa de pioșenie și depravarea predecesorilor săi ajunse la culme. Încurajat de soția sa, respingătoare Izabel, el îi persecuta pe Prooroci și pe toți oamenii rămași credincioși lui Dumnezeu și se închina idolilor Baal și Astarte.

Peștera profetului Ilie, Muntele Carmel, Israel

Sfântul și Marele Prooroc Ilie l-a abordat în chip direct, purtând o aprigă luptă pentru dreapta credință a poporului, care, prin exemplul mai marilor săi, era târât în idolatrie. La cuvintele Profetului, o secetă groaznică se abătuse atunci, ca febra, asupra pământului: totul fu sec, devastat, ars; bărbații, femeile, copiii, animalele domestice și animalele sălbatice, toate mureau din lipsa hranei, izvoarele secau, plantele se ofileau și nimic nu scăpa urgiei îngăduite de Dumnezeu, cu speranța că foametea va face pe poporul lui Israel să se căiască și să se întoarcă la credință. Din porunca lui Dumnezeu, Proorocul, acoperit cu o piele de oaie și înveșmântat cu piele de vițel, părăsi ținutul lui Israel și se duse la râul de Chorrath (Kerith), aflat dincolo de Iordan (după tradiția bisericească, în acest loc a fost ridicată

apoi mănăstirea Hozeva, care mai există și astăzi, și unde a trăit și Sfântul Ioan Iacob Hozevitul). Se adăpa cu apa cascadei, iar Domnul îi trimise corbi - animale pe care evreii le considerau impure și care aveau reputația unei mari cruzimi față de progeniturile lor - pentru a-i duce pâine dimineața și carne seara, ca să trezească în prooroc mila pentru poporul care suferea. Când cascada seacă, Dumnezeu își trimise slujitorul său la Sarepta din Sidon, lăsându-l să vadă de-a lungul drumului efectele dezastruoase ale secetei, pentru a trezi încă o dată în el mila. Ilie ajunse la o văduvă săracă, păgână, care aduna lemne pentru a coace pâine pentru ea și fiul ei. În ciuda sărăciei, ea puse, înainte de toate, ospitalitatea și îndată ce Proorocul i-o ceru, ea îi pregăti o pâine, cu făina și uleiul pe care le mai avea. Primi fără întârziere răsplata ospitalității sale: la cuvântul Proorocului, covata sa cu făină și ulciorul cu ulei nu se mai goliră până la revenirea ploii. Trecuseră câteva zile de când Ilie era găzduit la aceasta văduvă, când fiul ei muri. Cum femeia, în durerea ei, îl acuza pe omul lui Dumnezeu ca ar fi adus nenorocirea asupra casei ei, Ilie îl luă pe copil, îl urca la etaj acolo unde locuia el și după ce a suflat de trei ori asupra trupului neînsuflețit, chemându-l cu strigăte puternice pe Dumnezeu, el îl înapoie pe tânărul băiat viu mamei sale, profetind astfel învierea morților. Ajuns prin râvna sa pe culmea cea mai de sus a virtuții, Sf. Prooroc Ilie nu a trecut la cele veșnice, ci a fost ridicat la cer fiind considerat demn de a vedea fata în față slava Dumnezeului întrupat, alături de Moise și de cei trei Apostoli în ziua Schimbării la față (cf. Matei 17). Sfârșitul lui Ilie este prezentat ca o minune care s-a petrecut cu puterea lui Dumnezeu, pe Care Ilie L.-aslujit cu multă autoritate. Se spune că, simțind el că zilele pe pământ sunt numărate, și-a ales ca succesori pe Elisei. Atât de mare a fost personalitatea lui, încât Domnul i-a făcut această favoare de a se muta din viața aceasta pământească la viața cea cerească, fără a trece prin poarta morții. Este a doua personalitate a Vechiului Testament care s-a înălțat cu trupul la cer. Minunea a fost văzută de către ucenicul său, iar el s-a înălțat la cer pe o căruță de foc trasă de cai.

În tradiția populară, Sf. Mare Prooroc Ilie este considerat ocrotitorul recoltelor și a rămas în istoria Bisericii Ortodoxe ca un exemplu de credință și curaj demne de urmat. Biserica Ortodoxă îi aduce multă cinstire, pentru că este pomenit ca mare bărbat și erou al credinței. Fiii Bisericii Ortodoxe Române au o evlavie profundă pentru acest sfânt făcător de minuni. Există tradiții populare diferite din toate zonele geografice ale României, încât unitatea este cinstea deosebită care i se cuvine profetului Ilie. Oamenii cred că atunci când se întâmplă fenomene meteorologice spectaculoase, Ilie defapt traversează cerul cu căruța lui de foc, pentru a ne ocroti. El este mereu și mereu în slujba binelui. Dreptatea și autoritatea precumpănesc în raport cu alte virtuți ale sfinților Nouului Testament. Fiind unul dintre Profeții evrei, Biserica Ortodoxă îl cunoaște sub numele de Sfântul Mare Prooroc Ilie Tesviteanul.

Miercuri, 4 Iulie, a avut loc o sesiune de comunicări în Aula Academiei Române, prilejuită de Centenarul N. Steinhardt (1912 - 2012). Sesiunea a fost organizată de Fundația „N. Steinhardt” și Secția de Filosofie Teologie, Pedagogie și Psihologie din Cadrul Academiei Române, al cărei Președinte este Academicianul Alexandru Surdu.

N. STEINHARDT

(1912 - 2012)

Ședința de lucru a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române

În ziua de 5 Iulie 2012, în Sala Sinodală din Reședința Patriarhală, sub președinția Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, a avut loc ședința de lucru a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

Dintre hotărârile luate și alte probleme analizate, menționăm:

■ continuarea programelor sociale fie din fonduri proprii, fie din fonduri europene, în mod transparent și eficient, pentru ajutorarea persoanelor și familiilor defavorizate în această perioadă de criză economică;

■ aprobarea propunerilor Colegiului decanilor facultăților de teologie ortodoxă din România privind îmbunătățirea calității procesului de învățământ și a vieții spirituale în învățământul superior teologic;

■ aprobarea înființării școlii confesionale Antim Ivireanul din municipiul Timișoara la propunerea Arhiepiscopiei Timișoarei;

■ analiza stadiului actual al dialogului local între Biserica Ortodoxă Română și Biserica Română Unită cu Roma (Greco-catolică). Ierarhii Sfântului

Sinod au constatat cu îngrijorare faptul că pe rolul instanțelor de judecată se află multe procese inițiate de Biserica Română Unită cu Roma (Greco-catolică) împotriva parohiilor ortodoxe. În același timp, comunități ortodoxe mari sunt evacuate din lăcașurile de cult de către mici comunități greco-catolice, fapt care generează stări conflictuale la nivel local. Sfântul Sinod își reafirmă poziția de soluționare a neînțelegerilor patrimoniale dintre comunitățile ortodoxe și greco-catolice prin dialog local pentru identificarea de soluții practice;

■ în urma analizei relațiilor actuale ale Patriarhiei Române cu Patriarhia Ierusalimului și Patriarhia Sârbă, Sfântul Sinod a aprobat textele celor două scrisori care vor fi adresate Întâistătătorilor celor două Biserici Ortodoxe surori pentru rezolvarea neînțelegerilor pe calea dialogului frățesc.

Știri pe scurt

Duminică, 15 Iulie, P.S. Iustin Sigheteanul a binecuvântat lucrările de înnoire ce s-au făcut la biserica din Parohia Amati, Prot. Satu Mare. A liturghisit și a predicat. Preotul paroh Viorel Marc a fost hirotonit întru Stavrofor, iar binefăcătorilor le-au fost oferite diplome de vrednicie.

Joi, 12 Iulie, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la întâlnirea de 20 de ani de la terminarea Facultății de Teologie din Sibiu. De la ora 9.00, P.S. Iustin Sigheteanul împreună cu I.P.S. Nicolae al celor două Americi au săvârșit Sf. Liturghie în Paraclisul Facultății de Teologie, iar la sfârșitul Sf. Liturghii au săvârșit slujba Parastasului pentru profesorii și colegii care au trecut la cele veșnice. De la ora 11.00, în Aula Facultății și în prezența I.P.S. Mitropolit Laurențiu și a mai multor profesori de teologie, s-a strigat catalogul și au avut loc frumoase discuții între colegi pe deoparte, precum și între foștii studenți și profesorii lor.

Duminică, 8 Iulie, P.S. Iustin Sigheteanul a târnosit biserica din Parohia Ortodoxă Română Dănești, Prot. Chioar, în urma amplelor lucrări de restaurare ce s-au săvârșit la aceasta în ultimii ani. Fostul preot Mircea Câmpean, care a coordonat în mare parte aceste lucrări până anul trecut, a primit rangul de Iconom Stavrofor, iar actualul preot, Iconom Stavrofor Augustin Gros, a primit diploma de vrednicie, de asemenea ctitorilor și binefăcătorilor le-au fost acordate diplome de vrednicie. La sfârșit, P.S. Iustin Sigheteanul i-a fost conferit Titlul de Cetățean de Onoare al Comunei Mireșu Mare de către Primarul Virgil Prună.

Marti, 26 Iunie, P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit Slujba Sfințirii Drapelului Național la biserica „Sf. Ierarh Nicolae” din Mun. Baia Mare, după care a participat alături de autoritățile județene și locale la ceremonia oficială organizată în Piața Tricolorului din fața Prefecturii.

Ședința a fost deschisă de către Academicianul Ioan Haiduc, Președintele Academiei Române

Potrivit protocolului, au fost prezentate mai multe comunicări, din partea Bisericii Ortodoxe fiind prezentat mesajul Preafericitului Părinte Daniel Patriarhul României de către Episcopul Macarie Dragoi - al Europei de Nord, o comunicare a Mitropolitului Andrei al Clujului, Maramureșului și Sălajului și o comunicare a P.S. Iustin Sigheteanul, Președinte de onoare al Fundației N. Steinhardt. La solemnitate au participat peste 150

de personalități din lumea culturală bucureșteană și transilvană. La finalul întâlnirii, Academicianul Alexandru Surdu a făcut propunerea ca Părintele Nicolae Delarohia să fie declarat membru al Academiei Române post mortem, lucru ce se poate împlini în 2014, când se împlinesc 25 de ani de la moartea lui N. Steinhardt, termen minim fixat de Academia Română pentru un astfel de demers.

DE MARAMUREȘ
Gazeta

Baia Mare, Bd. Traian 23/9
Tel. 0728-836 348, 0362-401 332
fax 0362-401 331
www.gazetademaramures.ro

Fondator
Dan **PÂRCĂLAB**

Director general
Ioana **LUCĂCEL**

Coordonator de proiect
Mircea **CRÎȘAN**

IT/DTP
Ada **FONAI**

Colaboratori
Pr.dr. Cristian **Ștefan**
- consilier cultural

Pr.dr. Augustin **Vasile**
- vicar administrativ

Protos. drd. Casian **Filip**
- eclesiarh al Catedralei
Episcopale „Sfânta Treime”

Ierodiacon Teodosie **Bud**

Printr-o slujbă improvizată în pădure, satul Boiereni a fost blestemat de călugări să fie lovit de șapte ori de foc și tot de șapte ori de ape, iar pe coama dealurilor din jurul lui să nu mai crească niciun stejar. După secole de nenorociri, blestemul a fost învins prin trudă, rugăciune, post și un lăcaș de cult cu nume blând, de copil: Rohița. Mărturie a blestemului și a căinței boierenilor stă și acum o cruce de piatră pe care e inscripționată un soi de poruncă: „Rogă-te și lucră”. Urmează povestea fascinantă a mănăstirii Rohița, un lăcaș de cult care a schimbat soarta unei comunități, purtând-o de la blestem la minune.

MĂNĂSTIREA CU NUME DE COPIL:

Dacă treci de mormanul de indicatoare ruginite pe care se zărește cu greu „Târgu Lăpuș”, „Boiereni” și „Rohița”, primul impuls e să-ți faci cruce. Și nu doar datorită răstignirilor vechi care au transformat satul într-un fel de drum al crucii, peste care aparatul de fotografiat a surprins dăre de lumină care se opresc în Hriști, ci a senzației stranii că ai ajuns într-o lume ciudată, situată la limita dintre miracol și blestem. Ziua în amiază mare, ulița prăfuită a boierenilor e străjuită doar de cruci și cai. Sătenii asudă la munca câmpului, sub soarele dogoritor, și lasă sapa doar pentru a-și lua o gură de apă rece de la izvorul străjuit tot de o răstignire sau pentru a se ruga. Cum îi vezi muncind și închinându-se cu ochii spre dealurile înverzite, ai impresia că respectă un ritual vechi, o poruncă capitală. Iar dacă urci dealurile înverzite, spre locul în care Maramureșul se întâlnește cu Bistrița și Clujul, descoperi că așa și este. Într-o poieniță luminoasă, stă, îndreptată spre sat, o cruce de piatră cu inscripția „Rogă-te și lucră!”.

Aici, pe vremuri, a existat o mănăstire cu nume blând, de copil: Rohița. Cine a întemeiat mănăstirea și când anume nu se știe. Așa cum nu se știe nici cine a slujit în altarul ei. Se spune doar că Rohița era un „focar” de credință, care hrănea sufletele și trupurile sătenilor și învăța pruncii să scrie și să citească românește. Dar nici sătenii, nici documentele nu vorbesc despre începutul lăcașului de cult, ci despre sfârșitul care le-a schimbat viața

pentru secole întregi. Se spune că, într-o vreme de mari lipsuri, pricinuite de o secetă prelungită, călugării de la această mănăstire au plecat prin țară după bucate pentru trai. Știindu-i duși, câțiva localnici mai înstăriți de prin sat, dar lacomi, stârniți și de autorități, s-au pus la sfat să tâlhărească mănăstirea și să aprindă locurile. După ce au furat inclusiv porțile împărătești, sătenii i-au dat foc. Reveniți din lume, călugării ar fi găsit doar un morman de lemn de stejar în flăcări. Întristați și înlăcrimați de sacrilegiul făcut, călugării au urcat coama Alunișului și au aruncat asupra satului un blestem greu: să fie ars și dus de ape de șapte ori, iar pe hotarul lui să nu mai crească niciun stejar, până când fărădelegea nu va fi îndreptată prin trudă, post și rugăciune.

Alții spun că în timp ce călugării erau plecați în lume după alimente, trupele generalului Buccow au pus la cale distrugerea și incendierea bisericii. Apoi, i-ar fi îndemnat pe săteni să fure tot ce a mai rămas din biserică arsă: grinzi, uși, bârne. La întoarcere, mahniiți, monahii s-ar fi retras în pădure, unde au ținut slujbe, blestemând satul ca de șapte ori să fie ars de foc și tot de șapte „stins” de puhoai, iar boierenii să nu mai vadă stejar în satul lor, până când vor ridica altă mănăstire.

Cert e că, până acum, satul a ars de trei ori și a fost „măturat” de ape în două rânduri. Bătrânii satului își amintesc că Valea Rohiței se întuneca brusc și pe locul fostei mănăstiri apărea dintr-o dată o negură mare, care se prăvălea peste sat, aducând cu ea puhoai ce luau cu

Numele Rohița vine de la numele pârâiașului de aici, un afluent de pe deal, iar locul e Valea Rohiței. Mulți cred că-i nume de „copil al Rohiei”. Sub Deal s-a făcut inițial o căsuță mică, cu două cămăruțe, lipită cu lut. Apoi s-a adus din sat o clopotniță. În 1985 a început reconstrucția bisericii de lemn, care ani buni n-a existat deloc în documente. În acele vremuri, construcția unor lăcașuri de culte era

considerată o adevărată crimă. Așa că, oamenii au ținut locul ascuns, la fel ca și vechiul blestem care le-a marcat existența. În 1990, mănăstirea a devenit schit aparținător al Mănăstirii Rohia. În 1993, după Paști, s-a vrut să se ia inițiativa să vină aici câte un părinte călugăr și un frate câte o lună, să facă

slujbele ca la Rohia, de trei ori pe zi, și să lucreze ce apucă pe aici. Părintele stareț Vasile a spus că într-o lună n-apucă să se facă mare lucru și că ar fi mai bine să fie cineva permanent la Rohița.

Din 1994, « Rohița » a devenit iar mănăstire : în 1993 s-a înzestrat casa cu de toate. Din 15 octombrie 1994, până în 15 iulie 1995 s-a pictat paraclisul de sus. Pictorii sunt: Gheorghe Rogoan și Sorin, doi frați din Dumbrăvița. Fațada casei cu paraclis a fost împodobită cu un mozaic de Murano, donat de Arhimandritul Pisie Caosma, starețul Mănăstirii « Sf. Ilie »-Coroieni. Din 21 septembrie 2004 s-a început restaurarea bisericii. Asta cu atât mai mult cu cât cedase acoperișul, pe atunci erau doar două rânduri de draniță. În timpul reconstrucției, s-au găsit dovezi ale vechiului păcat și ale faptului că biserica a fost incendiată : în 1985, la 60 de cm adâncime, s-a găsit lemn și pământ ars, iar în 2004 s-a găsit numai pământ ars.

Bătrânii Boierenilor, loviți de năpaste, au lăsat cu « limbă de moarte » urmașilor, că, dacă mănăstirea se va reconstrui, să doneze pământ și vite, pentru a repara păcatul făcut și paguba produsă. Și, într-adevăr, după reconstrucția bisericii, toți au donat pământul pe care-l aveau în zonă. Astfel că Mănăstirea Rohița a renăscut, prin trudă și rugăciune, așa cum îndeamnă crucea de piatră. Iar Ieromonahul Teofan spune: *„convingerea oamenilor și a noastră că s-a stins blestemul este întărită și de faptul că avem în zona noastră deja 7 stejari”*.

Rohița

ele totul: case, anexe, animale, oameni. Ciudat e că niciodată apele nu făceau prăpăd și în satele vecine. Năpasta se oprea întotdeauna la tabla ruginită pe care stă scris „Boiereni”.

Iar la al doilea incendiu, când o draniță din acoperișul unui biserici aprinse a sărit până în dreptul casei lui Ionu' lui Maftei din Rohia, unde ar fi fost dusă ușa vechii mănăstiri, oamenii au știut că necazurile lor nu sunt întâmplătoare, ci sunt semne. Semne că blestemul călugărilor „s-a prins” de sat și de săteni, până într-a șaptea generație. Cu ochii la dealuri golașe, pe care n-a mai crescut niciun stejar de două secole, deși pădurile din satele vecine

erau pline de stejari, sătenii au fugit la preot. Prin 1904, împreună cu preotul Ilie Bud, au pus crucea pe care stă scris și azi: „Rogă-te și lucră!”, care înlocuia o altă cruce veche, de lemn, din „inima” mănăstirii de altădată. Dar au văzut că blestemul tot nu s-a stins.

Atunci s-au jurat să nu mai lucreze în ziua de vineri și, odată pe an, după Rusalii, să iasă cu preotul pe deal, la locul fostei mănăstiri, și să se roage pentru iertarea păcatului săvârșit. Cum multe liturghii se desfășurau în ploaie, un credincios din Câmpina a donat o mică capelă din tablă, de mărimea unui chioș de ziare, care a rămas și azi lângă crucea de piatră.

Dar nici truda și nici rugăciunea n-au fost suficiente pentru dezlegarea blestemului greu care apăsa asupra satului.

Sfătuit de preotul Emil Man și preasfințitul Justinian, care era pe atunci starețul mănăstirii Rohia, au decis să înceapă construcția unei noi mănăstiri, dar n-au renunțat nici până în zilele noastre la postul de vineri, la interzicerea muncii la câmp în această zi și la rugăciune.

Prin anii '80, înfruntând regimul roșu, preotul Man a decis să restaureze biserica din sat. După resfințirea bisericii, s-a început construcția Mănăstirii Rohița.

„Paradis în destrămare”

În acest mileniu al III-lea, viața multor oameni nu este decât „o fugă nebună” după bogăție, oamenii „răbindu-l” deseori lui Dumnezeu și ce l-a mai rămas, adică ziua duminicii.

Sfânta Scriptură ne învață că trebuie să muncim și să încercăm să ducem o viață decentă. A avea o casă în care să trăiești, un salariu de care să te folosești pentru a-ți crește copiii, nu este un păcat. Păcătuiești atunci când devii robul materiei, când cauți mai întâi cele ale acestei lumi, și nu Împărăția lui Dumnezeu. Iată ce spune în sensul acesta Înțeleptul Solomon:

„Doamne, sărăcie nu-mi da, nici bogăție, ci dă-mi pâinea care îmi este de trebuință. Ca nu cumva săturându-mă peste măsură să mă lepăd de Tine și să zic: „Cine este Domnul? Sau iarăși, sărăcind să mă apuc de furat și să defaim numele Dumnezeului meu” (Pilde 30, 8-9).

Datorită acestei preocupări, omul modern a uitat de moralitate, de bun simț, de faptul că toate cele pe care le săvârșește au ecou atât pe pământ, dar mai ales în cer. Mulți oameni „trămbeșează” cu o foarte mare lejeritate setea lor de agonisală și promovează violența, ipocrizia, „șmecheria”, indiferența față de Dumnezeu și față de Sfânta Biserică; încercând printr-o astfel de atitudine să demonstreze și ei, precum filozoful ateu Nietzsche, că „Dumnezeu a murit”. Dumnezeu nu a murit, ci din contră, așteaptă răbdător pe tronul Împărăției Sale ca omul de astăzi să se pocăiască, să-și „vină în sine”, precum fiul risipitor, și să-și „resusciteze” conștiința. Pocăința pe care o așteaptă Dumnezeu nu este altceva decât o revoluție interioară, o revoluție a omului împotriva răului care sălășluiește în sufletul său. Sf. Ioan Damaschinul are următoarea definiție:

„Pocăința este întoarcerea cu părere de rău și cu lacrimi de la păcat la virtute și de la diavol la Dumnezeu”.

Astăzi trăim într-o lume „stricată”, care intră în descompunere din punct de vedere moral” (Mitropolitul Andrei Andreicuț), într-o lume în care trebuie să fim conștienți de ispitele existente și de faptul că nu trebuie să le ignorăm, ci să le biruim. Cinstea și conduita

morală ale lumii de astăzi sunt mult inferioare lumii în care au trăit bunicii și străbunicii noștri.

În trecut, bătrânii noștri promiteau doar verbal respectarea unor înțelegeri și nu încălcau promisiunea, astăzi se încălcă chiar și înțelegerile scrise și semnate. Dacă în trecut înainte de începerea postului se fierbeau vasele în cenușă ca nu cumva să fie pângărită mâncarea de post, astăzi în Postul Mare, în Săptămâna Mare și chiar în Vinerea Mare vedem cum „sfârâie” carnea pe grătarele bine încinse. Astfel de comportamente sunt o sfidare la adresa lui Dumnezeu, iar cei care le săvârșesc se află într-o mare neorânduială sufletească.

Dacă în trecut fecioria era privită ca cel mai frumos cadou pe care pot să și-l facă mirii după căsătorie, astăzi fecioria este o „floare rară”, luată în batjocură. Mulți tineri motivează că doar dacă își pierd fecioria se simt liberi, neștiind că acest păcat îi conduce spre cea mai periculoasă formă de sclavie. Omul devine astfel sclavul simțurilor și al plăcerilor trupești.

Astăzi spitalele sunt pline de femei care își omoară copiii prin avort, iar unele femei care hotărăsc să păstreze sarcina nu pot să-și învingă patimile și viciile. Dacă femeia în momentul sarcinii consumă alcool și fumează, trebuie să fie conștientă că fiecare pahar de alcool îl împarte cu copilul ei și fiecare țigară fumată îl ține pe copil prizonier într-un uter plin de nicotină și gudron.

Dar cum de s-a ajuns aici? Unul dintre motivele cele mai însemnate ar fi educația primită în sânul familiei. Dacă părinții ar sta în genunchi în fața icoanei împreună cu copiii lor, învățându-i să se roage; dacă mama și-ar crește copiii în corabia Sfintei Biserici; dacă părinții ar alerga în fiecare duminică cu copiii în fața Sfântului Potir, atunci cu siguranță aceștia ar ști ce înseamnă înfrânarea, bunul simț, moralitatea, dragostea față de Dumnezeu și față de aproapele. În momentul în care copilul este privat de toate acestea, din lipsa de responsabilitate a părinților, el poate fi „infectat” mult mai ușor de săgețile otrăvitoare ale diavolului.

Copiii care au parte de părinți credincioși sunt oarecum avantajați, pentru că datorită educației alese de acasă, le este mai ușor să urce „muntele desăvârșirii duhovnicești”.

Dar pentru copiii ce au parte de părinți care L-au părăsit pe Dumnezeu prin faptele lor, este mult mai greu, deoarece ei singuri trebuie să-L aducă pe Dumnezeu în viața lor, să înceapă să-L cunoască și să-L facă cunoscut și părinților lor.

Pe genunchii mamei și în brațele tatălui poate crește un preot sau un criminal, un intelectual sau un analfabet, un om altruist sau un tâlhar, o măicuță sau o desfrânată.

Lumea de astăzi trebuie „să-și vină în sine” pentru că altfel pedeapsa lui Dumnezeu nu va întârzia să apară, după cum spune și proverbul: „Dumnezeu rabdă mult, dar bate tare”.

Pr. dr. Dinu Horațiu Brici
(Schitul „Sf. Trei Ierarhi” – leud)

